

**1902-2002:
Henri Verhelst (1868-1922)
en
Mathilde Braet (1864-1940)
100 jaar getrouwd**

*Een stamboom van de Verhelst-en vanaf 1617 in Wingene,
en een kronijk van de familie Verhelst tot 1940
met verwijzingen naar de families
Braet, Coussens, en Lambert.*

Jan Verhelst

Grafrede van dhr Pickery bij het heengaan van Henri Verhelst

In een – voor de ogen van 2002- ietwat bombastische taal nam de Heer Pickery , de chef van Henri, afscheid. Gezien het in een ietwat moeilijk Frans was gesteld, heb ik mijn collega **Olivier Biot** verzocht dit te vertalen. De Franse zinswendingen en archaische beeldspraken waren niet makkelijk over te zetten. Samen met mijn broer **Jo Verhelst** hebben we de tekst nog hertaald. Een bijzondere dank aan Olivier en Jo is hier op zijn plaats.

<p>De Monsieur H. Verhelst, le 20 mai 1922</p>	<p>Voor Mijnheer H. Verhelst, 20 mei 1922</p>
<p>Mesdames, Messieurs,</p> <p>Il y a des situations si violentes par leur imprévu, si douloureuses par le déchirement qu'elles produisent dans la trame délicate de nos affections, que notre sensibilité se refuse à les accepter ; notre nature essaye de les rejeter comme inassimilables et dans l'impuissance de rien modifier, écrasé tout à coup par la perception terrifiante de notre néant devant l'inéluctable, nous restons l'esprit fermé, le cœur meurtri. Ainsi la disparition si rapide de notre camarade Verhelst met mes sentiments en déroute, jette le désarroi dans mes pensées, encore inaccoutumées à l'irréparable. Et pourtant, au nom de ses compagnons de travail, du personnel de la firme <i>Victor Dumon</i> et de la <i>Société Dumon et Vander Vin</i>, j'ai à remplir le pénible devoir de lui dire un dernier adieu.</p>	<p>Dames en Heren,</p> <p>Er zijn situaties die zo hard aankomen vanwege het onverwachte karakter, die zo pijnlijk zijn door de wijze waarop onze gevoelens verscheurd worden, dat onze gevoeligheid ze niet kan aanvaarden; onze natuur poogt ze te verwerpen als zijnde niet verwerkbaar, en in de onmacht niets te kunnen veranderen, worden wij plots verpletterd door de verschrikkelijke gewaarwording van onze leegte voor het onvermijdelijke. Wij blijven met gesloten geest en gekwetst hart achter. Zo heeft het zo plotse afsterven van onze collega Verhelst mijn gevoelens ontredderd, het brengt mijn gedachten, die nog altijd niet gewend zijn aan het onherstelbare, in ontsteltenis. Nochtans, namens zijn collega's op het werk, het personeel van de firma <i>Victor Dumon</i> en van de <i>Société Dumon et Vander Vin</i>, heb ik de pijnlijke taak te vervullen hem een laatste groet te brengen.</p>
<p>Depuis plus de treize ans nous vivions côte à côte. Arrivé parmi nous avec une réputation d'homme capable, de travailleur consciencieux, et de commerce agréable, il confirme immédiatement la renommée qui l'avait précédé. Bien vite ses chefs et ses pairs se rendirent compte du sérieux de ses connaissances, de l'équité de son intelligence, qui servant de base à son action raisonnée firent admettre d'emblée son autorité par ses subordonnés. La voix autorisée du maître vient de louer le serviteur ; c'est donc l'ami que je me bornerai à dire. Ami, il le devint rapidement. Dès le début, son expansibilité cordiale, sa servabilité coutumière, l'affabilité de ses manières, lui valurent rapidement toutes les sympathies. Puis comme une eau qui doucement s'écoule, s'infiltré sans bruit et pénètre partout, sa nature généreuse attirait le sentiment, s'emparait des cœurs, les forçait à aimer. Le front lourd, sérieux de ses réflexions ou de la tension de son esprit</p>	<p>Sinds meer dan dertien jaar werkten wij zij aan zij. Hij is bij ons gekomen met de reputatie een bekwaam man te zijn, een gewetensvolle werker, iemand met een aangenaam nijverheidsgevoel, en hij heeft meteen zijn reputatie die hem voorafging, bevestigd. Zeer snel hebben zijn chefs en collega's beseft hoe goed hij was in zijn vaardigheden, hoe goed de evenwichtigheid zijner intelligentie was, dienend als basis voor zijn doordacht handelen, doordewelke hij meteen zijn gezag liet erkennen bij zijn ondergeschikten. De stem der chef, heeft de ondergeschikte geprezen, nu zal ik me verder verwoorden als vriend. Want een vriend is hij zeer snel geworden. Vanaf het begin hebben zijn hartelijke uitbundigheid, de vriendelijkheid van zijn manieren van doen, won hij snel onze. Dan als water, zachtjes stromend, geluidloos overal doorsijpelend, sprak zijn gulle natuur iedereen aan. Zo sloten mensen hem in hun hart, hij dwong ze om lief te hebben. Met het hoofd zwaar , serieus in zijn denken met</p>

<p>en travail, ou le regard brillant de malice aimable, toujours avec plaisir on le voyait arriver de son pas rapide et plutôt menu. Entre nous aucune conversation n'était complète s'il n'y mêlait son verbe joyeux et le sel de son à propos et la joie n'était entière que si son rire ouvert et sonore en élevait le degré et en maintenait le ton.</p>	<p>zijn gespannen werkgeest, of die fonkelende blik van zijn vriendelijke ondeugd, zo zagen we hem altijd met plezier aankomen met zijn snelle passen en eerder klein van gestalte. Onder ons was geen enkele discussie volledig wanneer hij er niet zijn vrolijke noot en het zout van zijn "à propos" aan toevoegde. Bovendien was het geluk maar volledig wanneer zijn open, luide lachen er werd aan toegevoegd en alzo de vrolijke toon aanschouwelijk maakte.</p>
<p>Et si parfois l'attachement à une idée, l'ardeur d'une conviction excitait l'entretien, par l'élan d'un mot vibrant et jovial il chassait le nuage qui voulait n'amonceler et tout rentrait dans la bonne cordialité. Sa fréquentation faisait le charme de notre vie quotidienne. Sa compagnie toujours agréable faisait naître une atmosphère légère sereine et reposante. Il était en outre très sensible à la peine. Compatissant au malheur qu'il rencontrait sur sa route, prenant de suite part à l'affliction d'autrui, il se sentait touché surtout par la peine d'un inférieur. Mais toujours il témoignait d'une noble générosité, de sentiments élevés, de belles qualités de cœur. Empreint de larges idées de solidarité, s'il avait pu conquérir l'estime affectueuse de tous, il fut aussi pour chacun un brave camarade, un compagnon sûr, un ami fidèle. De par le contact journalier, les relations de service aussi bien que les rapports d'amitié, spontanément et presque à notre insu, il était devenu comme un élément nécessaire et indispensable de notre vie. Nous avions besoin de sa présence, nous jouissions de son charme confraternel, comme l'œil de la beauté, l'oreille de l'harmonie, le cœur de sentiments d'idéal.</p>	<p>Wanneer soms de gehechtheid aan een idee, de vurigheid van een overtuiging het gesprek ophitste, kon hij door de opwelling van een klinkend woord de dreiging der donderwolk verjagen waardoor de rust des harten terugkeerde. Onze veelvuldige ontmoetingen met hem maakte de charme van ons dagelijks leven. Zijn steeds aangenaam gezelschap deed een lichte, serene en rustgevende atmosfeer geboren worden. Overigens was hij zeer gevoelig voor andermans zorgen. Medevoelend met andermans ongeluk, deelnemend aan andermans bedroefdheid, voelde hij zich geraakt, vooral door de zorgen van een ondergeschikte. Maar altijd getuigde hij van een nobele vrijgevigheid, van edele gevoelens, van mooie kwaliteiten van het hart. Had hij de hartelijke achting van iedereen kunnen winnen, dan was hij voor allen ook een brave kameraad, een betrouwbare gezelschap, een trouwe vriend, doordrongen van brede ideeën van solidariteit. Het dagelijks contact, de werkrelaties alsook de vriendschappelijke banden, hij was geëigenlijkt een noodzakelijk en onmisbaar deel van ons leven geworden. We hadden nood aan zijn aanwezigheid, wij genoten van zijn collegiale charme, als het oog van de schoonheid, het oor van de harmonie, het hart van ideale gevoelens.</p>
<p>Il s'était donné mais il nous avait pris. Et maintenant c'est le brutal et irréparable déchirement. Notre peine est amère, notre douleur profonde. Et si nous ne clamons pas toute l'amertume de notre âme, c'est que la pudeur nous retient; c'est que, sans qu'elle amoindrisse la nôtre nous voyons cependant devant nous une misère plus grande, car avant d'être l'ami, Verhelst était un époux attaché et aimé; un père tendre, dévoué et chéri.</p>	<p>Hij heeft zichzelf totaal gegeven en hij heeft ons opgenomen in zijn hart. Maar nu is er dit brutaal en onherroepelijk afscheid. Onze smart is bitter, onze pijn diep. Als we niet alle bitterheid van onze geest uitroepen, is het omdat onze schroom ons ervan weerhoudt; 't is te zeggen, dat zonder dat onze schroom verkleint, wij echter voor ons een nog grotere miserie zien, want naast vriend, was Verhelst ook een aanhanke-lijke en geliefde echtgenoot, een zachte, toegewijde en geliefkoosde vader.</p>
<p>Devant les larmes sacrées de celle qui fut toujours l'objet principal de toutes ses affections et de ses joies, la compagne fidèle de ses jours, devant les pleurs de ses enfants qui étaient la raison, l'espoir et la</p>	<p>Voor de heilige tranen van zij die ten allen tijde het hoofdobject was zijner genegenheid en geluk, de trouwe gezellin van zijn dagen, voor de tranen zijner kinderen die voor hem de reden, hoop en fierheid waren van zijn leven,</p>

<p>fierté de sa vie, nous nous inclinons silencieusement, respectueusement, pleins d'une sympathie émue et éplorée.</p>	<p>buigen wij eerbiedig in stilte, vol ontroerde en treurende sympathie.</p>
<p>Puisse la part très vive que nous prenons à leur malheur être pour ces êtres chers un adoucissement à leur peine, un baume à leur plaie, à côté de la grande consolation qu'il leur a laissée en partant avec la suprême espérance. Pour nous, en entrant dans sa tombe il ne franchit pas le seuil de l'oubli et quand sans lui, nous reprendrons tantôt le chemin du chantier qui était le champ de son activité, ou à chaque instant [où] nous parlerons de lui [, de] l'ambiance coutumière et l'âme des choses qui lui étaient familières, nous lui garderons dans nos cœurs, la place qu'il occupait, nous lui vouerons le culte sincère et durable de notre fidèle souvenir.</p> <p>Adieu Verhelst, repose en paix, Adieu !</p>	<p>Moge de smart die wij met de geliefden van de afgestorvene delen, een vermindering betekenen hunner pijn, een balsem hunner wonde, naast de grote troost die hij hen heeft nagelaten bij zijn vertrek naar de Opperste Hoop. Voor ons zal hij bij het betreden van zijn graf niet in de vergetelheid vertoeven. Wanneer we straks terugkeren naar de chantier, die zijn werkterrein was, en telkens we over hem zullen spreken, over de dagelijkse werksfeer, over de ziel der dingen, die hem zo vertrouwd waren, houden wij in ons hart de plaats die hij innam, en zullen wij trouw en langdurig de herinnering aan hem bewaren.</p> <p>Vaarwel Verhelst, rust in vrede, Vaarwel!</p>

illustratie 156: de "statie" van Willebroeck

Via deze "statie" reden eerst Henri, en later Fritz en Leon dagelijks naar Brussel.